

Stenogrammid

XII Riigikogu, VI Istungjärk, täiskogu korraline istung

Esmaspäev, 04.11.2013, 15:00

Toimetatud

15:00 Istungi rakendamine

1. 15:00 Riigikogu liikme Urbo Vaarmanni ametivanne

15:01 Istungi rakendamine

2. 15:11 Arupärimine võimaliku huvide konflikti kohta seoses maavanemate kandideerimisega kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel (nr 355)

3. 15:31 Arupärimine maksude laekumise kohta (nr 358)

4. 15:58 Arupärimine Sotsiaalministeeriumi rahalise toetuse kohta materjalidele "Lastekaitsetöötajate juhendmaterjal" ja "Lapse heaolu hindamise abivahend lastekaitsetöötajatele" (nr 360)

5. 16:10 Arupärimine pöördmaksustamise kohta (nr 361)

6. 16:26 Vaba mikrofoni

15:00 Istungi rakendamine

14:57 Aseesimees Laine Randjärv

Austatud Riigikogu, tere päevast! Austatud peaminister, tere tulemast! Alustame Riigikogu täiskogu VI istungjärku seitsmenda tööpäeva esmaspäevast istungit.

1. 15:00 Riigikogu liikme Urbo Vaarmanni ametivanne

15:00 Aseesimees Laine Randjärv

Seoses Riigikogu liikme Aadu Musta tagasiastumisega asub Riigikogu liikmeks asendusliige Urbo Vaarmann. Kuulame ära Urbo Vaarmanni ametivande. Palun!

15:00 Urbo Vaarmann

Austatud istungi juhataja! Lugupeetud Riigikogu liikmed! Asudes täitma oma kohustusi Riigikogu liikmena Riigikogu XII koosseisus, annan vande jääda ustavaks Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale.

15:00 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh!

15:01 Istungi rakendamine

15:01 Aseesimees Laine Randjärv

Nüüd saab üle anda eelnõusid ja arupärimisi. Palun, Vabariigi Valitsuse esindaja proua Heili Tõnisson!

15:01 Valitsuse esindaja Heili Tõnisson

Austatud proua istungi juhataja! Hea Riigikogu! Vabariigi Valitsus algatab täna kuus seaduseelnõu ja esitab seitse Riigikogu otsuse eelnõu. Esiteks, õigusaktide revisjoniga seoses seaduste muutmise ja

kehtetuks tunnistamise seaduse eelnõu. Riigikogus esindab seaduseelnõu menetlemisel Vabariigi Valitsust justiitsminister Hanno Pevkur. Teiseks, Euroopa Parlamendi valimise seaduse muutmise seaduse eelnõu. Ka selle eelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust justiitsminister Hanno Pevkur. Kolmandaks, tööturuteenuste ja -toetuste seaduse ning töötuskindlustuse seaduse muutmise seaduse eelnõu. Riigikogus esindab seaduseelnõu menetlemisel Vabariigi Valitsust sotsiaalminister Taavi Rõivas. Neljandaks, loovisikute ja loomeliitude seaduse muutmise ning sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu. Nimetatud eelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust kultuuriminister Rein Lang. Viieandaks, Eesti Vabariigi valitsuse ja Usbekistani Vabariigi valitsuse vahelise tulu- ja kapitalimaksudega topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu ratifitseerimise seaduse eelnõu. Riigikogus esindab seaduseelnõu menetlemisel Vabariigi Valitsust rahandusminister Jürgen Ligi. Kuueandaks, avaliku teabe seaduse, elektroonilise side seaduse ja hädaolukorra seaduse muutmise seaduse eelnõu. Selle eelnõu menetlemisel esindab Vabariigi Valitsust majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts. Seitsmendaks, Riigikogu otsuse "Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 "Teadmistepõhine Eesti" heakskiitmine" eelnõu. Riigikogus esindab eelnõu menetlemisel Vabariigi Valitsust haridus- ja teadusminister Jaak Aaviksoo. Kaheksandaks, Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel konfliktijärgsel rahutagamissmissioonil Liibanonis, Iisraelis, Egiptuses ja Süürias" eelnõu. Üheksandaks, Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Afganistanis" eelnõu. Kümneandaks, Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel rahutagamissmissioonil Kosovos" eelnõu. Üheteistkümneandaks, Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Euroopa Liidu väljaõppemissioonil ja ÜRO rahutagamissmissioonil Malis" eelnõu. Kaheteistkümneandaks, Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamise tähtaja pikendamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel NATO reageerimisjõudude koosseisus" eelnõu. Kolmeteistkümneandaks, Riigikogu otsuse "Kaitseväge kasutamine Eesti riigi rahvusvaheliste kohustuste täitmisel Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni või Euroopa Liidu rahvusvahelise sõjalise peakorteri töös" eelnõu. Eelnimetatud kuue Riigikogu otsuse eelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust kaitseminister Urmas Reinsalu. Aitäh!

15:05 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Priit Toobal!

15:06 Priit Toobal

Lugupeetud istungi juhataja! Head kolleegid! Annan üle koos kolleegidega Keskerakonna fraktsioonist koostatud arupärimise peaminister Andrus Ansipile. Arupärimine puudutab rahvusvahelist koostööd organisatsiooniga Interpol. Eesti Vabariik liitus Interpoliga 4. novembril 1992. Kõik siseministrid, kõik valitsused on pidanud Interpoli väga tähtsaks koostööpartneriks, sest üks Interpoli olulisi ülesandeid on püüda koostöös liikmesriikidega tabada rahvusvaheliselt tagaotsitavaid isikuid. Praegune siseminister on aga Interpoli nimetanud postikandenasutuseks või andmesisestusasutuseks. Seoses sellega ja üldse tema rolliga Interpoli ja Eesti vahelises koostöös küsime peaministrilt, kuidas ta valitsusjuhina hindab senist koostööd Interpoliga. Küsime mehhanismi kohta, kuidas satuvad tagaotsimiskulutused Interpoli kodulehele. Kas peaminister peab vajalikuks, et me kuulume Interpoli liikmete hulka? Ja veel pärimis täpsemalt intsidendi kohta, mis puudutab ühe IRL-i liikme tagaotsitavaks kuulutamist Interpoli kodulehel. Aitäh!

15:07 Aseesimees Laine Randjärv

Olen Riigikogu juhatusel nimel vastu võtnud 13 eelnõu. Juhatus otsustab nende menetlusse võtmise vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele. Olen samuti vastu võtnud ühe arupärimise. Kui see vastab Riigikogu kodu- ja töökorra seaduses sätestatule, edastan selle adressaadile viivitamatult. Nüüd teadete juurde. Riigikogu juhatus on võtnud menetlusse järgmised eelnõud ja määranud neile juhtivkomisjonid: esiteks, Riigikogu sotsiaalkomisjoni s.a 24. oktoobril algatatud tööturuteenuste ja -toetuste seaduse, töötuskindlustuse seaduse ning riiklike peretoetuste seaduse muutmise seaduse eelnõu, juhtivkomisjon – sotsiaalkomisjon; teiseks, Riigikogu põhiseaduskomisjoni s.a 24. oktoobril algatatud märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse

muutmise seaduse eelnõu, juhtivkomisjon – põhiseaduskomisjon.

Riigikogu juhatus on edastanud Vabariigi Valitsuse s.a 24. oktoobril esitatud järgmised eelnõud Euroopa Liidu asjade komisjonile. Esiteks, Eesti seisukohad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse invasiivsete võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise suhtes eelnõu kohta. Riigikogu juhatus on määranud Vabariigi Valitsuse seisukohtade ja määruse eelnõu kohta arvamust andma keskkonnakomisjoni. Arvamuse esitamise tähtaeg on 7. november kell 16. Teiseks, Eesti seisukohad eCall-paketi kohta. Riigikogu juhatus on määranud Vabariigi Valitsuse seisukohtade, otsuse ja määruse eelnõude kohta arvamust andma majanduskomisjoni, põhiseaduskomisjoni ja õiguskomisjoni.

Arvamuse esitamise tähtaeg on 14. november kell 16.

Riigikogu liikmed moodustasid 24. oktoobril Eesti – Ladina-Ameerika parlamendirühma.

Nüüd, head kolleegid, teeme kohaloleku kontrolli.

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks on registreerunud 78 Riigikogu liiget, puudub 23.

Asume selle nädala päevakorra kinnitamise juurde.

Panen hääletusele Riigikogu täiskogu VI istungjärgu seitsmenda töönädala päevakorra. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 79 Riigikogu liiget, vastu või erapooletu ei olnud keegi. Päevakord on kinnitatud.

Asume tänase päevakorra juurde, mis sisaldab arupärimistele vastamist.

2. 15:11 Arupärimine võimaliku huvide konflikti kohta seoses maavanemate kandideerimisega kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel (nr 355)

15:11 Aseesimees Laine Randjärv

Esimesena tuleb arutlusele Riigikogu liikmete Sven Mikseri, Andres Anvelti, Heljo Pikhofi, Jevgeni Ossinovski, Jaak Alliku, Helmen Küti, Karel Rüütli, Eiki Nestori, Urve Palo, Indrek Saare, Jaan Õunapuu, Kajar Lemberi, Neeme Suure ja Rein Randveri 16. septembril 2013. aastal esitatud arupärimine võimaliku huvide konflikti kohta seoses maavanemate kandideerimisega kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel. Arupärimine on esitatud peaminister Andrus Ansipile. Arupärijate nimel palun kõnetooli Jaak Alliku!

15:12 Jaak Allik

Lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud härra peaminister! 20. oktoobril toimunud kohalikel valimistel kandideeris linna- ja vallavolikogudesse 12 maavanemat, kellest viis osutusid ka valituks. Nagu on selgunud, ei asu ükski neist volikogusse tööle. Kuus maavanemat kogusid neil valimistel alla 30 hääle. Selgunud on ka see, et mõned nimekirjad, kus maavanemad kandideerisid, on uuel valitsemisperioodil osutunud koalitsiooni kuuluvaks, mõned aga opositsiooni kuuluvaks.

Sotsiaaldemokraadid ei sea kahtluse alla ühegi kodaniku põhiseaduslikku õigust kandideerida valimistel. Samas on olemas ka sellised mõisted nagu riigiametniku au ja huvide konflikt. Kohalikel valimistel võiksid kandideerida ka meie president ja peaminister, kuid nad pole seda kunagi teinud, mille eest tunnustame ka teid, härra peaminister. Pikemat aega oli sama enesestmõistetav, et maavanemad ei kandideeri kohalikel valimistel lihtsalt mõnele erakonnale hääle püüdja rollis. Vabariigi Valitsuse seaduse 6. peatükis §-s 84 on sätestatud maavanema pädevus. Ühe olulise ülesandena on seal kirjas järelevalve teostamine kohaliku omavalitsuse tegevuse üle. Sama seaduse § 83 lõige 6 ja ka kohaliku omavalitsuse korralduse seadus keelab maavanemal olla valla- või linnavolikogu liige. Mitte juhuslikult pole seadusandja nende rollide ühitamise keelu sätestanud absoluutsena, erinevalt Riigikogu või Vabariigi Valitsuse liikme rollist, mille puhul volikogu liikme mandaat peatub. Meie arvates on ilmne, et kui maavanem kandideerib tema järelevalvele alluva organi koosseisu selle poliitilise jõu nimekirjas, kes juhib nimetatud organit, või kui volikokku valitud maavanem loobub mandaadist, aga talle antud hääle ülekande abil pääseb volikogu ja omavalitsust juhtima konkreetne poliitiline jõud, siis tekib huvide konflikt korruptsioonivastase seaduse vana redaktsiooni § 25 sisulises tähenduses. Seaduse uues redaktsioonis on see asendunud seotud isiku toimingupiirangute mõistega § 11 alusel. Ma pean vabandama peaministri ees, et meie arupärimises on viide seaduse vanale redaktsioonile, milleni meid

juhtis Justiitsministeeriumi kodulehel sisalduva mõiste "huvide konflikt" avamine, kuid probleemi sisu selle ümbersõnastamisest seaduse uues redaktsioonis ju ei muutu.

Demokraatlikus riigis, nagu ka Eesti end nimetab, on oluline, et asjad mitte ainult on, vaid ka näivad korrektsed. Seoses sellega on meil teile, härra peaminister, kuus küsimust, mille põhituumaks on soov teada saada teie seisukoht, kuidas tagada, et maavanemate järelevalve nende kohalike omavalitsuste tegevuse üle, mille volikogudesse nad kandideerisid, ka näiks edaspidi erapooletu. Me palume, härra peaminister, et te vastaksite nendele küsimustele kui riigimees ja peaminister, mitte kui ühe asjast huvitatud erakonna esimees. Samas tundub uskumatu, et valitsuse poolt oma ametikohale määratud riigiametnikud oleksid kandideerinud kohalikel valimistel ilma oma tööandja, st Vabariigi Valitsuse sisulise nõusolekuta. Aitäh!

15:13 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Ma palun kõnetooli peaminister Andrus Ansipi!

15:15 Peaminister Andrus Ansip

Austatud eesistuja! Austatud Riigikogu! Vastan teie arupärimisele.

Esimene küsimus: "Kas peate juriidiliselt korrektseks seda, et maavanem teostab järelevalvet kohaliku omavalitsuse tegevuse üle valimiskampaania ajal olukorras, kus ta ise kandideerib sama kohaliku omavalitsuse volikokku?" Igal Eesti kodanikul on õigus kandideerida nii Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu kui ka Euroopa Parlamendi liikmeks. Kohaliku omavalitsuse volikogu valimise seaduse § 5 järgi ei saa kandideerida kaadrikaitseväelased ning kuriteos süüdi mõistetud ja vanglakaristust kandvad isikud. Muul põhjusel kandideerimise keelamine on vastuolus inimeste põhiseaduslike õigustega. Vabariigi Valitsuse seaduse § 83 lõike 6 kohaselt ei tohi maavanem olla väljaspool ametikohustusi ühelgi muul valitaval või nimetataval ametikohal. Kui maavanem kandideerib kohaliku omavalitsuse volikogusse, siis valituks osutumise korral ta kas loobub volikogu liikme volitustest või vabastatakse teenistusest ja ta läheb kohaliku omavalitsuse volikokku. Seega ei ole seadusandja ette näinud vajadust kandideerimist keelata. Samuti peab maavanem oma töös järgima avaliku teenistuse eetika koodeksit, mille kohaselt on ametnik kodanik rahva teenistuses, avalikku võimu tohib ta kasutada ainult avalikes huvides.

Teine küsimus: "Kuidas on tagatud maavanema poolt teostatava järelevalve poliitiline neutraalsus olukorras, kus maavanem kandideerib sellise erakonna nimekirjas, mis on ametisoleva valla- või linnavalitsusega opositsioonis?" Vabariigi Valitsuse seaduse § 85 lõike 1 kohaselt teostab maavanem järelevalvet haldusaktide õiguspärasuse ning seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses riigivara kasutamise seaduslikkuse ja otstarbekuse üle. Samuti teostab maavanem riiklikku järelevalvet kohalike omavalitsuste osutatavate teenuste kvaliteedi üle ning mitmesuguste toimingute seaduslikkuse üle. Järelevalve läbiviimise alused tulenevad konkreetsetest eriseadustest ning mitmel juhul on need täiendavalt reguleeritud Vabariigi Valitsuse või vastava ministeeriumi järelevalve prioriteetide loetelus ning läbiviimise korras. Maavanema neutraalsus on tagatud ka otsustuste kohtuliku kontrolli võimalustega. Kui kohaliku omavalitsuse üksus leiab, et tema õigusi on järelevalve käigus põhjendamatult rikutud, siis on üksusel võimalik pöörduda sõltumatu kohtu poole. Maavanemad peavad oma järelevalvetoimingutes lähtuma riigi määratletud põhimõtetest.

Kolmas küsimus: "Mis tagab selle, et maavanem ei vii läbi oma isiklikku valimiskampaaniat ajal, mil ta saab riigiametnikuna töötasu järelevalve teostamise eest kohaliku omavalitsusorgani tegevuse üle, mille koosseisu ta kandideerib?" On kehtestatud hea valimistava, mille järgimist valimiste eel ja ajal jälgib ning kommenteerib koos valimiste vabatahtlike valvuritega Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit. Ka ministeeriumid on kehtestanud maavanemate teostatava järelevalve kindlad põhimõtted ning kriteeriumid, millest tuleb lähtuda. Lisaks on igal Eesti elanikul õigus ja kohustus juhtida tähelepanu, kui maavanem oma tegevuses ei lähtu kehtivast õiguskorrast. Mulle teadaolevalt ei laekunud viimastel kohaliku omavalitsuse volikogude valimistel osalenud maavanemate kohta ühtegi kaebust.

Neljas küsimus: "Juhul kui valimisnimekiri, milles kandideerib maavanem, pääseb volikokku ja osaleb seal omavalitsusorganite moodustamisel, siis kas ja kuidas võib pidada erapooletuks maavanema edaspidist kontrolli selle võimuorgani tegevuse üle?" Viies küsimus on, et kui poliitiline jõud, kelle nimekirjas kandideerib maavanem, pääseb volikokku ja jääb seal opositsiooni, siis mis tagab maavanema edaspidise järelevalve erapooletuse selle kohaliku omavalitsuse võimuorgani tegevust jälgides. Vastan nendele küsimustele koos. Veel kord: maavanem lähtub oma tegevuses seadusest.

Maavanem on ametnik ja ametnikud peavad lähtuma oma tegevuses avaliku teenistuse eetikakoodeksist. Selle kohaselt peab ametnik oma tegevuses olema poliitiliselt erapooletu. Ka mitte kandideerides võib maavanema erakondlik kuuluvus kokku langeda mingite maakonna kohalike omavalitsuste volikogude koalitsioonide või ka opositsiooniliste poliitiliste jõududega.

Kuues küsimus: "Kas korruptsioonivastase seaduse §-s 25 sätestatud huvide konflikti olukorra sisuliseks välistamiseks ei peaks seaduses olema nõue, et kohaliku omavalitsuse volikokku kandideerimisel tuleks maavanemal valimiskampaania perioodil oma tööülesanded peatada?" Te juba ise õiendasite selle ära, aga ma kordan veel kord üle, kuna mul on siin kirjalik tekst ees. Korruptsioonivastane seadus, millele arupärimise esitajad tuginevad, on alates 1. aprillist 2013 kehtetu. Praegu kehtivas seaduses ei ole huvide konflikti sellisel kujul määratletud nagu püstitatud küsimustes. Kehtiva seaduse § 25 reguleerib investeerimisfondide seaduse muutmist. Korruptsioonivastase seaduse § 11 lõike 1 punkti 2 kohaselt on ametiisikul keelatud toimingut või otsuse tegemine, kui ametiisik on teadlik tema enda või temaga seotud isiku majanduslikust või muust huvist, mis võib mõjutada toimingut või otsust. Huvide konfliktiks saaks pidada seda, kui maavanem teeks järelevalveotsuse, mis puudutaks tema enda, tema lähisugulaste, lähihõimlaste või temaga seotud juriidiliste isikute majandushuve. Teadaolevalt ei ole selliseid olukordi esinenud ja nii ei ole maavanema kandideerimisõiguse piiramine põhjendatud. Aitäh!

15:21 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Asume küsimuste juurde. Palun, Priit Toobal!

15:22 Priit Toobal

Täna, proua juhataja! Hea peaminister! Mina isiklikult ei näe probleemi selles, et maavanemad kandideerivad, küll aga selles, et hiljem nad lähevad mõne linna või valla omavalitsust juhtima ehk siis linnapeaks või vallavanemaks. Keskerakond on esitanud eelnõu, et kui maavanemad kandideerivad ühes või teises omavalitsuses, siis ei tohi nad pärast hakata selle omavalitsuse juhiks ehk linnapeaks või vallavanemaks. See eelnõu jõuab ilmselt õige pea siia suurde saali. Vabariigi Valitsuse seisukohta vist veel ei ole. Mida teie ise sellest eelnõust arvate?

15:22 Peaminister Andrus Ansip

Minu isiklik seisukoht selles küsimuses ühtib praegu kehtiva korraga. Ma ei pea selliste piirangute sätestamist põhjendatuks. Samas möönan, et mingil määral on sellise eelnõu esitamine siiski põhjendatud. See on mitmete riikide õiguspraktikas küllalt tavapärane, et teatud perioodi jooksul ei tohi järelevalvet teostav isik asuda järelevalvatava ametisse. Mingites situatsioonides on niisugused piirangud kindlasti mõistetatavad. Maavanema puhul on tegemist isikuga, kes põhimõtteliselt teostab järelevalvet planeeringuga seostuvates küsimustes, samuti teostab ta järelevalvet kohalike omavalitsuste üksikaktide õiguspärasuse üle. Ma arvan, et selle järelevalve ulatus ei ole selline, mis ei võimaldaks maavanemal pärast maavanema töö lõppu asuda kohaliku omavalitsuse juhi ametisse kas vallavanema või linnapeana. Aga see on seadusandja kaaluda.

15:23 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Tarmo Tamm!

15:24 Tarmo Tamm

Aitäh! Lugupeetud peaminister! Ma täpsustan Priit Toobali esitatud küsimust. Neli aastat tagasi see ju kehtis, et aasta jooksul peale valimisi ei tohtinud kandideerida kohaliku omavalitsuse juhiks. Pärast Toomas Kivimäele erandi tegemist seda seadust muudeti. Kas ei oleks ikkagi tark taastada endine olukord, nii et aasta jooksul peale kohaliku omavalitsuse valimisi ei tohiks maavanem olla valitud vallavanemaks või linnapeaks? See lahendaks kogu olukorra.

15:25 Peaminister Andrus Ansip

Priit Toobali küsimusele vastates ma juba ütlesin oma seisukoha. Ma ei pea seda aastast või ka nelja-aastast tähtaega põhjendatuks. Küsigem siis konkreetset Kivimäe näitel: mis me oleksime sellise keeluga võitnud või kuidas maavanem Kivimägi hilisema linnapeana oma varem saadud teadmisi kuritarvitas? Rahvas tahtis, et endisest maavanemast saaks linnapea. Tal oli rahva tugev toetus, samas

mingeid väga kaalukaid põhjusi, miks mitte lasta rahva tahtel realiseeruda, tegelikult ju ei olnud. Takistavaid põhjusi ei ole välja tulnud ka hilisemal ajal, kui ta on juba töötanud linnapeana. Pigem Kivimäe näide kinnitab seda, et aastane piirang oleks põhjendamatu.

15:25 Aseesimees Laine Randjärv

Kas arupärimisele on vastatud? Jah, rohkem küsimusi ettekandjale ei ole. Suur tänu, peaminister! Palun nüüd arupärijate nimel kõnetooli Jaak Alliku! Kaheksa minutit.

15:26 Jaak Allik

Lugupeetud kolleegid! Lugupeetud härra peaminister! Hiljutistel kohalikel valimistel maavanematega juhtunu näitab veel kord ilmekalt seda kurba olukorda, milleni on praegune valitsuskoalitsioon viinud, taandades kunagi maakonnas autoriteetse ja rahva seas lugupeetud, aga ka valitsuse liikmete respektieritud maavanema rolli. Ma mäletan, et 1990. aastail osalesid maavanemad sageli valitsuse istungil ja võisid seal ka sõna võtta. Päris kindlasti osales valitsuse istungil nende endi seast valitud ja roteeruv eestseisja, kelle arvamust küsiti iga olulise otsuse puhul. Ministritel oli au ja kohustus käia esinemas maavanemate igakuistel koosolekutel. Kui valitsuse liige sõitis mõnda maakonda, tegi ta alati esimese visiidi maavanemale, kelle enesestmõistetav ülesanne oli riigi tippjuhte nende külaskäikudel maakonda saata. Seda selleks, et teadvustada maakonna muresid ja näidata valupunkte. 1997–1999 juurutas Mart Siimanni juhitud valitsus traditsiooni pidada igal kuul üks väljasõiduistung mõnes maakonnas. Seal kuulati ära maavanema ettekanne ning arutati ja lahendati sügavuti just selle maakonna probleeme. Istungile eelnesid hommikupoolikul ministrite visiidid eri omavalitsustesse. Julgen öelda, et see oli viimane aeg, kui Eestis toimis tegelik regionaalpoliitika. Maavanemad püsisid oma ametis kaua, neid ei vahetatud parteilise kuuluvuse alusel, nad omandasid kogemuse ning saavutasid rahva poolehoidu, mis võimaldas neil edukalt ja asjatundlikult jätkata Riigikogu liikmete ja ministritena.

Hea näide sellisest karjäärast on praegune põllumajandusminister Seeder, kelle ametisolekut Tiit Vähi valitsus 1997. aastal pikendas vaatamata sellele, et tegemist oli tol ajal opositsioonilise Isamaaliidu liikmega. 2003. aastal võimaldas senine positiivne töökogemus kuuel maavanemal eri erakondade ridades suure hääletasaagiga Riigikogusse pääseda. Sellest ajast kõik muutuski.

Võimule saanud Res Publica tegi järelduse, et annab võim ameti, annab see ka hääled, ning otsustas maavanemate kohad avalikult politiseerida. Viibisin juures, kui Res Publica, Reformierakonna ja Rahvaliidu koalitsiooninõukogus jagati maavanemate kohad avalikult suhtega 5 : 5 : 5. Kuna Rahvaliit polnud sellise põhimõtte eestvedaja, siis võtsime meie oma kvoodi arvele ka tublid, kuid parteitud maavanemad Toomas Kivimäe ja Kalle Küttise, et neid vallandamisest päästa. Seejärel taandati maavanemad valitsuse kohapealse esindaja tasemelt sisuliselt Siseministeeriumi osakonnajuhataja tasemele. Kuigi nüüd on korduvalt ja viimastel valimistel eriti kujukalt selgunud, et maavanema ametitiitel üksi ei taga mitte mingeid hääli, on kümme aastat sellist parteilist järjepidevust teinud maavanematest sisuliselt valitsusparteide maakonnakomiteede sekretärid, kelle peaülesanne pole mitte seista maakonna arengu eest, vaid tagada oma erakonna valimisedu ning vallajuhtide parteistamine. Lääne-Viru maavanema tegevus seoses hiljutise Ojulandi skandaaliga näitas seda eriti veenvalt.

Tegemist pole mitte ainult maavanema ameti marginaliseerimisega, vaid ka riigi väärikuse ning isegi erakonna au avaliku kompromiteerimise ja naeruvääristamisega, sisuliselt aga riigieelarvest valitsuserakondade kohaliku aparaaži ülalpidamise katsega.

Sotsiaaldemokraadid ei tee praegusest kurvast olukorrast aga järeldust, et maavanema amet tuleks koos maavalitsustega lihtsalt likvideerida, nagu ajakirjanduses tihti populistlikult pakutakse. Vastupidi, me arvame, et maakondlikku identiteeti tuleks tugevdada ja maavanema väärikus taastada.

Regionaalministri pakutud tõmbekeskustele tugineva haldusreformi peamine puudus ongi, et seal pole sõnagi maakondadest. Maakonnalinna tähendus ja tõmbe lahustamine mitme tõmbekeskuse vahel on täiesti perspektiivitu ja kahjulik.

Me leiame, et ainus elujõuline haldusreformi mudel on just nii maakondlikule identiteedile kui ka rohujuuretasandi demokraatiale tuginev kahetasemeline omavalitsussüsteem, kus valdadel ja väikelinnadel on omad kindlad funktsioonid ning elanikele osutatavad teenused ja sellele vastav maksubaas, ning maakonnal ehk teisel tasandil omad funktsioonid ja vastav maksubaas. See tähendaks ka maavanemale tema ajaloolise koha ja tähenduse tagasiandmist ning tema valimist maakonna

omavalitsuse esindajate poolt. Sel juhul tähendaks maavanema kandideerimine mõne valla volikokku või tulistjalu kippumine parlamenti tema karjääri paratamatut kohest lõppemist. Praegustele maavanematele jääb üle aga lihtsalt kaasa tunda ning au Hiiu ja Järva maavanemale, kellel jätkus sirgeselsust seekordset kirbutsirkust mitte kaasa teha! Aitäh!

15:29 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Kas on veel kõnesoove? Kõnesoove rohkem ei ole. Sulgen läbirääkimised. Esimene arupärimine on ammendunud.

3. 15:31 Arupärimine maksude laekumise kohta (nr 358)

15:31 Aseesimees Laine Randjärv

Teisena tuleb arutlusele Riigikogu liikmete Eiki Nestori, Helmen Küti, Heljo Pikhofi, Sven Mikseri, Kalvi Kõva, Karel Rüütli, Rannar Vassiljevi ja Kalev Kotkase 23. septembril 2013. aastal esitatud arupärimine maksude laekumise kohta. Arupärimine on esitatud rahandusminister Jürgen Ligile. Arupärijate nimel kõnelema palun kõnetooli Eiki Nestori!

15:31 Eiki Nestor

Austatud juhataja! Austatud peaminister! Austatud rahandusminister! Selle arupärimise kirjutamise ajendiks oli Vabariigi Valitsuse suvine majandusprognoos, mille alusel koostati järgmise aasta riigieelarve. Üldiselt on 2013. aastal maksud laekunud ootuspäraselt, mõni maks isegi natuke paremini. Suvel aga Vabariigi Valitsus vähendas kahe maksu laekumise prognoose, mis näib selles mõttes ebaloogiline, et kui tulumaks laekub hästi, siis miks peaks käibemaksu vähem laekuma. Kaks maksu, mille laekumine nii sellel kui järgmisel aastal eeldatakse vähenevat, olidki käibemaks ja kütuseaktsiis. Siit ka meie küsimused rahandusministriale. Ilma et me oleks selles kuidagigi kokku leppinud, esitaski Vabariigi Valitsus peaaegu järgmisel päeval Riigikogu menetlusse mõned asjasse puutuvad seaduseelnõud. Nii et on hea meel, et ministril on võimalus neid siin ka nüüd arupärimise raames tutvustada. Muidugi, eelnõude menetlemine toimub oma rada pidi ja me oleme ka selle käigus debatte pidanud, praegu soovin arupärijate esindajana südamest, et minister räägiks meile põhiliselt pettustest, mis on seotud käibemaksuga. Need on väga ulatuslikud pettused, mis seisnevad käibemaksu tagasiküsimises. Selles vallas sisuliselt praegu muudatusi ette näha ei ole. Vabariigi Valitsuse poolt ettepaneku, kiirkorras valminud eelnõu käsitleb hoopis muid teemasid, põhilised on sõiduautode sisendkäibemaksu küsimused. Neljapäeval seisab meil komisjonis sel teemal ees suur arutelu. Aga eelnimetatud probleemid, mis on palju ulatuslikumad ja mille rahaline mõju on kindlasti märksa suurem, jäävad nendes eelnõudes lahendusteta. Nii et ühtpidi ma tänan ministrit nende eelnõude eest, mis ta juba üle andis, aga teisalt küsin, kus on siis need, mida veel ei ole. Aitäh!

15:33 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Ma palun kõnetooli rahandusminister Jürgen Ligi!

15:34 Rahandusminister Jürgen Ligi

Austatud juhataja! Austatud arupärijad ja teised Riigikogu liikmed! See arupärimine on kindlasti väga olulisel teemal, aga ma ütlesin, et hiljavõitu esitatud. Nagu te hästi teate, eelneb Riigikokku esitamisele eelnõu heakskiit valitsuses ja praegusel juhul leidis heakskiit valitsuses aset enne, kui te oma arupärimise esitasite. Eks te saite sellest inspiratsiooni, aga te saite hulgast ülevaadetest ajakirjanduses ka teada, mida me plaanitavate muudatustega oleme kavandanud. Aga mul on tõesti hea meel, et ma tunnen ükskord ometi toetust. Te lihtsalt ei laida valitsust, vaid leiate, et probleem eksisteerib, ja julgustate meid edasi minema. Mitte kõigi selliste eelnõudega pole nii olnud.

Aga hakkame siis otsast peale. Kõigepealt täiendan teie informatsiooni. Käibemaksu laekumine suureneb prognoosi järgi nii aastal 2013 kui ka 2014. Kütuseaktsiisi laekumine on tänavu tőepooldest natukene vähenenud, aga ainult marginaalselt. Prognoosi alandamine ei tähenda seda, et laekumise vähenemine sama suur oli. Põhjused on muidugi ka pettustes, aga eelkõige aeglustuvad maksulaekumise kasvud käivate kasvu aeglustumise tõttu.

Esimene küsimus puudutab määrdeõlide maksustamist. Pean vaatama, kuidas te selle sõnastasite. "Millised on Vabariigi Valitsuse ettepanekud kütuseaktsiisi tasumisel toimuvate pettuste vähendamiseks?" Need ettepanekud juba kõlasid, nagu te teate. 25. septembril me selle nn määrdeõlised puudutava eelnõu esitasime. Maksuhaldur saab kinni pidada kütuse ja õli, mille puhul on alust kahtlustada väärkasutamist või väärdeklareerimist. Maksuhaldur võib seda teha juhul, kui saatedokumendid ei ole täpsed või kui tuvastatakse, et vedelikku ei kasutatud deklareeritud eesmärgil ja selle tagajärg on aktsiisi vähenemine, aktsiisi maksmisest kõrvalehiilimine.

Teine küsimus: "Millised on Vabariigi Valitsuse ettepanekud käibemaksupettuste vähendamiseks? Millal esitab Vabariigi Valitsus vastavasisulise seaduseelnõu Riigikogule?" See on esitatud, seaduseelnõu 493. Enne jutuks olnud eelnõu numbri ma vist jätsin ütlemata, see oli 491. Kõige olulisem või kõige süstemaatilisem ja laiapõhjalisem meede on siin käibedeklaratsioonide elektrooniline lisa, mis võimaldab ostja ja müüja deklareerimist võrrelda üle 1000-euroste tehingute puhul. See parandab tunduvalt riskianalüüsi ja kindlasti heidutab pettureid. Loodame sellest olulist maksulaekumise paranemist aja jooksul. Esialgu ootame 30 miljonit eurot.

Maksu- ja Tolliamet töötab koos Rahandusministeeriumiga välja infosüsteemi lahendust, et koguda kütusemüüjatelt reaalselt andmeid kütuse ostjate ja müüjate kohta. See aitab ära hoida käibemaksu- ja aktsiisipettusi ning kiirendab ka pettuste tuvastamist.

Peale selle on põhimõtteliselt olemas ka karistusõiguslikud meetmed. 1. juulist 2013 kehtib vara laiendatud konfiskeerimine, mis käib ka maksupettuste kohta. Justiitsministeeriumiga oleme koostööd teinud ka üldisemalt. Karistusseadustiku vallas oleme neid ergutanud maksuteemadel kiiremini otsuseid langetama. Aga eks tule vaadata ikka karistusõigust tervikuna. Nii et me võime olla natuke pettunud, et tempo on nii aeglane, aga kaua tehtud on see-eest süstemaatilisem. Justiitsministeerium koostab praegu karistusseadustiku muutmise eelnõu, mis karmistab näiteks aktsiisikaupadega seotud kuritegude maksimaalset karistusmäära. Kolmeaastase vangistuse asemel tõstetakse piir viie aastani. Laiendatakse ettevõtluskeelu kohaldamise võimalust. Julgen öelda, et siin on meie initsiatiiv väga suur. See pilt, mille ma oma ametiaastatel olen saanud, on mind viinud veendumusele, et tuleb käsitleda isikuid. Kui me teame, et mingid tüübid on karistamatud, firmad tulevad-lähevad, tehingutelt jäävad maksud laekumata, siis tuleb kohaldada rangemat kriminaalkaristust ja ettevõtluskeeldu. See puudutab nii vahetuid täideviijaid kui ka seotud isikuid ja nagu ma juba ütlesin, ka vara konfiskeerimist.

Kolmas küsimus on, miks ei ole vaatamata käibemaksu ja kütuseaktsiisi ebaloogiliselt halvale laekumisele midagi tehtud. No on tehtud! Eks te selle küsimuse esitamise ajal juba teadsite, mis eelnõud me oleme ette valmistanud. Ma meenutan teile 2011. aastal kehtestatud tagatist kõigile kütusemüüjatele, mis oli väga efektiivne. Aga petturid on leidlikud ning oskavad skeeme ja valdkondi vahetada. Kogu aeg peab nendega koos oma võtteid uuendama. Asjale aitas kaasa ka see, et 2012. aastal me vähendasime erimärgistatud kütuse maksusoodustuse ulatust ja lõpetasime nõnda erimärgistatud vedelkütuse kasutamise paiksetes mootorites, laevanduses, metsanduses, ehitustööl. On aga selge, et kuni see meede on alles, jääb riigil saamata ka põhjendamatult palju maksu. Ega see erimärgistatud kütuse kaudu toetamine ise ei ole tegelikult loogiline, arvestades kõiki keskkonna- ja ressursipoliitika. 1. septembril jõustuvad ka seadusmuudatused, mis suunavad piirialade elanikke rohkem tarbima Eestis aktsiisi- ja käibemaksuga maksustatud aktsiisikaupu. Ka selle taga on miljoneid tulu. Mul on kahju, et selle üle otsustamisel Riigikogu ei olnud üksmeelne.

Lõpuks küsite, kui suur on eeldatav maksuauk tänavu. See on suurusjärgus 400 miljonit eurot, aga ma ei ole selle rehkendamise meetodikas väga kindel. See on niisugune kaudne hinnang ja ma ise sellele alla ei kirjutaks. Samas on see vähemalt üks arv, mille järgi orienteeruda ja millega tõestada, et asi on tõsine. Kaudne hinnang on aga üks asi, teine asi on reaalne maksukäitumine ja -tava, mis ei pruugi tingimata kriminaalne olla. Kust läheb piir selle maksuaugu hindamisel, on vaidluse küsimus.

15:43 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Kas ettekandjale on küsimusi? Palun, Eiki Nestor!

15:44 Eiki Nestor

Täna, proua juhataja! Ministril jäi mainimata üks asi, mida on rahanduskomisjon mitu korda arutanud, noogutanud, naeratanud ja öelnud: "Tubli, tehke ruttu!", aga ei ole see meieni jõudnud. Jutt on eelnõust,

mis käsitleks töölepingute registreerimist. Mille taga asi on? On see Rahandusministeeriumi taga, on see Sotsiaalministeeriumi taga või Vabariigi Valitsuse taga? Kas kooskõlastused ei tule? Miks see on toppama jäänud?

15:45 Rahandusminister Jürgen Ligi

Rahandusministeeriumi taga asi ei seisa. Meie tegime oma osa ära varem, kui olu eelarvega seoses vaja. Kuna jõustumiseni on aega, siis ma väga palju ei muretseks. Oleme küll sotsiaal- ja justiitsministri tähelepanu juhtinud, et nad võiks kiirustada, aga eks haldussuutlikkus ole piiratud ja võib-olla pole ühes ministeeriumis selle teema pakilisust tajutud. Olen saanud selle kohta natuke tagasisidet, et ei tabatud asja ära.

Aga meil on muudatusi ju veel. Need puudutavad näiteks kulla pöördmaksustamist, samuti käibedeklaratsioonide kontrolli aja pikendamist 60 päevani 30 asemel ja käibe piiriüleseid lepinguid, mis nõuavad kontrollimisel paberdokumentide liikumist. Meil ei ole reeglina füüsiliselt võimalik 30 päevaga piiriüleseid lepinguid korralikult kontrollida, sest teised maksuametid ei toimeta nii ruttu. Samas tagastame käibemaksud reeglina ikka paari päevaga. See on lihtsalt üks võimalus, mida on vaja ka rakendada. Käibedeklaratsiooni lisa on riigisiseste tehingute puhul kahtlemata väga efektiivne ja riskihinnanguteks hea vahend, aga piiriüleste lepingute puhul see ei toimi nii hästi. Töötajate registreerimise esimesest päevast tahame jõustada järgmisel aastal. Selles vallas on ka võimalus käibemaksupettuseks. Need on kohad, kust käivate varjamised ja ümbrikupalgad pihta hakkavad. Aga igast otsast tuleb seda valdkonda kõrvetada kuni selleni välja, et inimesed vangi panna. Viimastel kuudel on meil trellide taha läinud kahekohaline arv pettureid. Nii et ma ei kahetse.

15:47 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Andres Anvelt!

15:47 Andres Anvelt

Aitäh! Härra rahandusminister! Riigieelarve esimesel lugemisel ma küsisin teilt Tolli- ja Maksuameti personalikulude kohta. Täna me kuulsime teilt, et on võimalik 400-miljoniline maksuauk. Kõik need väga vajalikud tegevused, millest te rääkisite – ühtpidi on kindlasti võimalik probleemid lahendada tehniliselt, aga väga suurt rolli mängib ka inimene. Kas te olete oma majas selgusele jõudnud, kuidas selline asi saab olla, et Maksu- ja Tolliameti personalikulud võrreldes selle aastaga kahanevad? Vähe küll, aga ikkagi kahanevad.

15:48 Rahandusminister Jürgen Ligi

Ei, seda detaili ma tänaseks ei taibanud kontrollida. See, et personali suurendamine maksulaekumisi parandab, on iseenesest õige, aga kusagil tuleb poliitiline piir ette. Rahandusministri kohus on igal pool mujal personali arvu piirata ja selle tulemus on riigipalgaliste inimeste arvu vähenemine, nii nagu ka meie rahvaarv ja just tööealiste arv on kahanemas. Nõnda ei saa ka Maksu- ja Tolliamet endale personali suurendamist lihtsalt kätte võidelda. Me oleme kord või paar valitsuses jõudnud kokkuleppele, et maksuametile antakse inimesi juurde, ja seda meenutatakse halva sõnaga. Seda näidet tuuakse sageli ka selleks, et oma personalisoove õigustada. Ebameeldiv, aga tõsi: ei saa oma haldusalasse inimesi juurde võtta, kui teistele seda ei luba või piirad seda rahaliselt.

15:49 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Rohkem küsimusi ettekandjale ei ole. Suur tänu! Eiki Nestor soovib läbirääkimistele tulla. Palun! Arupärijate nimel võtab sõna Eiki Nestor.

15:49 Eiki Nestor

Austatud juhataja! Austatud minister! Arupärijad on siiani rahanduskomisjoni kaudu töötanud Maksu- ja Tolliametiga kenas kooskõlas. Eesmärk on ikka maksupetturite kinnipüüdmine ja maksupettuste vältimine. Eks see jätkub ka tulevikus.

Praeguses situatsioonis aga tahaksin tuua kolm näidet, mis toimub siis, kui kõik käib ülepeakaela. Meie komisjonis on aktsiisipettustest pikalt-laialt juttu olnud, minister rääkis ka siin sellest. Riigikogu kõnepuldis on räägitud Poola määrdeainete toomisest Eestisse ja nende muutmisest kohalike

alkeemikute abil diislikütuseks, et sel moel aktsiisi maksmisest pääseda.

Rahanduskomisjonile laekus pikk ja sisukas kiri meie keemiatöösturilt. Ühtpidi on selge, et kavandatavad meetmed mingit pidi segavad nende tööd ja tegevust ning nad ei taha, et praegune kord niimoodi muutuks, et nende suuri veokeid hakatakse kinni pidama ja kontrollima. Samas on kirjas toodud üks huvitav väide. Nimelt väidavad keemiatöösturid, et selline vigur Poola määrdeainetega ei ole võimalik isegi mitte keemikute teadmisi kasutades. Ju tuuakse meile ikkagi just diislikütus sisse, ainult et kaubakood on vale ja kaup liigub sisse aktsiisivabalt. Meie peame nüüd komisjonis asuma asja uurima ega tea, kellega võidelda, kas alkeemikutega või kaubakoodi võltsijatega. Lahendused võivad ju olla erinevad.

Ka sõiduautode ettevõtete poolt omandamise käibemaksustamises tehtavad muudatused on ilmselt kiirkorras otsustatud. Kõikvõimalike huviliste hulk, kes tahavad neljapäeval osaleda rahanduskomisjoni avalikul istungil, on väga suur. Muidugi me kuulame kõik arvamused ära, kindlasti on nende seas ka ettepanekuid, kuidas eelnõu mõistlikumaks teha. Aga asjahuviliste suur hulk näitab, et võib-olla ei olegi vale jutt, et seda eelnõu hakati kirjutama alles 19. septembril.

Päris inetu lugu on aga nende töölepingute registreerimisega. Komisjon on poolteist või isegi juba kaks aastat tagasi öelnud, et õige mõte, tegutsege edasi. See on leidnud positiivse reageeringu ka nendelt, kes seda kohustust täitma hakkavad. Vastupidi sõiduautode käibemaksustamisele on asjaosalised muuseas seadnud täiesti mõistliku ja arusaadava tingimuse, et kõik see võiks e-riigis käia lihtsalt, ühe näpuliigutusega. Aga miks seegi ettevõtmine ei suju? Ma usun rahandusministrit, et Rahandusministeerium on oma töö teinud, aga valitsus võiks arutada, miks teised ministeeriumid järele ei tule. Neid maksupettusi ju ometi on. Nii et soovime ministrile jõudu ja lubame omalt poolt töötada tublisti selle nimel, et asi paremaks läheks.

15:53 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Minister soovib enne läbirääkimiste lõppemist ka veel sõna võtta. Palun, Jürgen Ligi!

15:53 Rahandusminister Jürgen Ligi

Ma ei tahaks, et jääksid kõlama kuulujutud, et ma olen leppinud sellega, mis siin lõpus öeldi. Kõigepealt see töötajate esimesest päevast registreerimise idee – kuigi rahanduskomisjon võib oma suureks teeneks pidada heakskiitu, et andke minna, siis see ei ole poolteist või kaks aastat olnud küps teema. Ei ole nii kaua venitatud ja eks ikka meie selle algatasime. Liigume edasi, ärme üksteisele näpuga näitame. Siin on ju alati tehnilisi probleeme, mida lahendada, ja jõustub ta ikka sel ajal, kui on plaanitud.

Määrdeõlide teemat pean ilmselt täpsustama. Samas ei pea turuosaliste kriitikat lausa täht-tähelt võtma, sest seal on kõva huvi taga. Iseenesest see, mida me praegu teeme, ei sega mitte kuidagi. Maksuametil aga on säärastel juhtudel suuremaid õigusi asjade kontrollimiseks vaja igal juhul. Ent kui keemikud panevad siin tõesti ette mõned korrektiivid, siis võib neid kaaluda. See, mida me teeme, peab olema asjakohane.

Nüüd, mis puutub autodesse, siis ma ei tea, mil määral ma saan selles Riigikogu menetluses osaleda, aga palun ka seda kriitikaga võtta. Nende turuosaliste sõnavõtt on natukene piinlik. Kõigepealt tuleb ikkagi küsida nende või huvigruppide käest. Kõigepealt tuleb nende käest küsida, kas probleem on. Kas inimesed on ühtemoodi maksustatud? Kas need, kes teevad kulusid oma palgast, peavad siis olema kõrgemini maksustatud kui need, kes ei maksa ettevõttes ei tulumaksu ega käibemaksu – selle nad saavad tagasi – ja ei maksa ka sotsiaalmaksu?

Kas peaks korrastama? Ma ühe kaasatud huvigrupi puhul tean täpselt, kuidas kuluaarides ilgutakse ja õpetatakse sellega raha teenides sadade kaupa maksumaksjaid, kuidas maksudest mööda hiilida. Teiselt poolt aga on nad auväärsed külalised rahanduskomisjonis nõu andma, kuidas seadusi teha. Ma tahaks päris näha, kas nad räägivad rahanduskomisjonile sama juttu või teevad tõepoolest mõne positiivse ettepaneku. Nagu Eiki Nestor siin ütles, oleks kena, kui nad teeksid, aga ma väga kahtlen, sest nende huvi on hoopis mujal. Põhiline huvi on maksu mitte maksta ja see on tihti ülemäära küüniline huvi, eriti kui samal ajal saadakse palka riigisektorist, nagu nende huvigruppide puhul ka on. Soovitan olla hästi kriitiline sellel kuulamisel või kuidas seda nimetadagi, mis toimub neljapäeval. Üks teine huvigrupp on ju meedias sõna võtnud, et tema vaatab asja laiemalt: et see on üks ettevõtluse toetamise viis, kui maksu ei maksta. Ausalt öeldes, piinlik on! Et muidu peab hakkama rohkem palka maksuma jne, praegu on hea maksuvabalt palka autodes maksta. See on piinlik! Olge kriitilised, palun! Ärge võtke seda nii, et see on ettevõtluse toetamine, kui riik piltlikult öeldes niidab muru ära või ostab

televisori! Igasugune toetamise viis peab olema õigesti sihitud, mitte seisnema selles, et tagada inimestele mugav autokasutus ilma igasuguste maksudeta. Mängus on suured summad, tõenäoliselt on need isegi suuremad, kui me esialgu loodame sellest käibedeklaratsiooni lisast saada, vähemalt prognoosijad ütlevad nii. Võib muidugi minna ka täpselt vastupidi: et ei tule sealt midagi. Aga ülesande püstitus on õige, probleem on. Maksu välditakse massiliselt. Ja probleem on ka see, et huvigrupid ei mõtle riiklikult. Katsuge teie selle eelnõu menetlemisel mõelda, mis on hea ühiskonnale tervikuna, mitte mis on hea sellele, kes kas õpetab makse vältima või müüb autosid. Aitäh!

15:57 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Sellega on teine arupärimine ammendunud.

4. 15:58 Arupärimine Sotsiaalministeeriumi rahalise toetuse kohta materjalidele "Lastekaitsetöötajate juhendmaterjal" ja "Lapse heaolu hindamise abivahend lastekaitsetöötajatele" (nr 360)

15:58 Aseesimees Laine Randjärv

Läheme kolmanda päevakorrapunkti juurde, milleks on Riigikogu liikmete Yana Toomi, Ester Tuiksoo, Tarmo Tamme, Valeri Korbi, Aivar Riisalu, Lauri Laasi ja Kadri Simsoni 26. septembril 2013. aastal esitatud arupärimine Sotsiaalministeeriumi rahalise toetuse kohta materjalidele "Lastekaitsetöötajate juhendmaterjal" ja "Lapse heaolu hindamise abivahend lastekaitsetöötajatele". Arupärimine on esitatud rahandusminister Jürgen Ligile. Palun arupärijate nimel kõnetooli Yana Toomi!

15:58 Yana Toom

Lugupeetud proua eesistuja! Austatud minister! Head kolleegid! Arupärimine on antud sisse seoses sellega, et tänavu aprillis ja juunis me pöördusime sotsiaalminister härra Rõivase poole kirjaliku küsimusega, mis puudutas MTÜ Perede ja Laste Nõuandekeskus väljatöötatud juhendmaterjali "Lapse heaolu hindamise abivahend lastekaitsetöötajatele". Sotsiaalministeerium toetas käsiraamatu valmimist 25 000 euroga, millest 5000 eurot kulus lapse heaolu hindamise juhendile ja 20 000 eurot lastekaitsetöötajate juhendmaterjalile. Kuna sotsiaalministri vastused juhendmaterjali väljatöötamise ja MTÜ rahastamise kohta olid vastuolulised, siis pöördusime kirjaliku küsimusega ka riigikontrolör Alar Karise poole. Keskendusime selles arupärimises võimalikule riigihanke rikkumisele, järelevalvemenetluse alustamise vajadusele ning Sotsiaalministeeriumi ja MTÜ vahel sõlmitud lepingu tingimuste täitmisele. Riigikontrolöri vastus viitas vajakajäämistele Sotsiaalministeeriumi tegevuses ja ka sellele, et tegelikult peaks asi olema vähemalt osaliselt härra Ligi pädevuses. Seoses sellega esitasimegi rahandusministrile neli küsimust. Ma loodan, et härra Ligi loeb need ka ette. Aitäh!

15:59 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Ma palun kõnetooli rahandusminister Jürgen Ligi!

16:00 Rahandusminister Jürgen Ligi

Austatud arupärijad! Ma kardan, et ma ei oska selle arupärimise kaalu vääriliselt hinnata, igatahes ma ei oska selle kohta pikalt midagi põnevat rääkida. Iseenesest on rahandusminister või Rahandusministeerium siin järelevalvaja rollis. Rahandusminister vastutab selle järelevalve eest, aga ta ei tee seda. Minu seisukoht on, kui lühidalt öelda, et sotsiaalministri ja -ministeeriumi positsioon on teile selgituste andmisel olnud adekvaatne. Ma ei oska väga palju lisada. Meie kindel vastus on, et selle nõuandekeskuse leping ei ole riigihanke objekt. Tegemist on sihtotstarbelise raha eraldamisega, mille puhul on vaja sõlmida leping. Enne peab raha soovija selleks taotluse esitama ja nii see ongi tehtud. Lepingus on kirjas nõuandekeskuse pikaajalised tegevused, mille elluviimiseks taotleti toetust riigieelarvest.

Riigihankega on tegemist juhul, kui hankija maksab teenuse pakkujale selle eest, et osta enda tarbeks asju või tellida teenuseid, näiteks ehitustöid. Praegusel juhul sellega tegu ei ole. Ega mul ei olegi väga palju siia lisada. Võin teile öelda, et lepingus on ka üks näpuviga, mis aga ei pea suurt tähelepanu pälvida. Kui kogu lepingut tervikuna vaadata, siis positsioon ei muutu. Aga kui küsimus on selles näpuveas, siis on õige, et see viga on.

Ütlen veel nii palju, et selle nõuandekeskusega sõlmitud lepingu täitmine on küll Sotsiaalministeeriumi rida. Küllap te olete nendelt ka vastuse saanud. Me teame, et muudatused, mis seal on tehtud, on tehtud kokkuleppel ministeeriumiga, nii et iseenesest jällegi pole põhjust kahtlustada tõsise probleemi olemasolu.

Lõpuks küsite, et kuna sotsiaalvaldkond on Eestis alarahastatud, siis kas ei peaks midagi nagu parandama. Selline üldistav küsimus. Soovidega võrreldes jääb alati raha puudu, aga Eesti sotsiaalvaldkond on põhiliselt ikkagi olnud suhteliselt hästi rahastatud. Selle eelarve kasv on kiirem kui riigieelarve kasv, pigem on see probleem.

Teeme jõupingutusi eelkõige demograafilistel põhjustel. Uusi meetmeid on aastate jooksul käivitatud palju ja nendele juurdepääsu ei ole küllalt efektiivselt sõelutud. Põhiline fookus peaks olema sellel, et raha rohkem vajaduste järgi ja mitte lausaliselt jagada. Makse makstakse lausaliselt, sotsiaalsüsteem peab olema raha ümberjagamiseks nõrgematele.

16:03 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Läheme küsimuste juurde! Palun, Yana Toom!

16:04 Yana Toom

Ma tänan, proua eesistuja! Austatud minister! Mul on ainult üks küsimus selle jutu peale. Kas ma sain nüüd õigesti aru, et vaatamata sellele, et riigikontrolör härra Karis esitas oma vastuses väga selgelt terve loetelu fakte, mis tema arvates viitavad sellele, et on rikutud seadust ja on vaja alustada järelevalvemenetlust, te seda siiski ei tee?

16:05 Rahandusminister Jürgen Ligi

Jah, vastus on, et me seda ei tee. Meie vastutame selle eest, meie oleme need eksperdid ja oleme oma hinnangu andnud. Mis seal ikka lisada! Ma ei saa tihti aru, mida Riigikontroll teeb. Võib-olla sel korral võiks neid punkte ju ükshaaval vaadata, aga võtame kas või need hinnangud, mis ta tänases meedias Eesti heaolule annab. Need väljuvad kaugele Riigikontrolli pädevusest, võiks arvata, et tegemist on konjunktuuri- või psühholoogiainstituudiga. Ta hindab, et inimesed ei tunne heaolu kasvu ja järelikut on heaolu kasv justkui olematu. Samas märgitakse inimarengu aruandes, et heaolu on Eestis kasvanud kiiremini kui kusagil mujal, aga inimesed ei tunnista seda. Kui järeldus on, et selle tunde pärast inimesed ära sõidavad, siis ärme tekitame seda tunnet. Mina ei saa aru, miks Riigikontroll ei vali, mida ta paberile paneb. Ükskõik, mis keegi oskab pastakast välja imeda, see ka esitatakse.

16:05 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, Eldar Efendijev!

16:06 Eldar Efendijev

Aitäh, proua eesistuja! Austatud minister! Kas te oskate anda hinnangut sellele, et lepingus oli ette nähtud, et MTÜ trükib 200 eksemplari. Seda pole tehtud, aga raha on kasutatud 100%. Kas MTÜ täitis 100% oma kohustusi selle lepingu järgi või peab ta ikkagi trükkima need eksemplarid? Kui peab, siis kust ta selleks raha võtab?

16:07 Rahandusminister Jürgen Ligi

Kõigepealt ma arvan, et see ei ole Riigikogu tase selles urgitseda. Ma ei saa aru, miks selline huvi, miks te tunnete vajadust sellega tegelda, kui teile on kirjalikult vastatud. Siin on tegemist ministeeriumi ja ühe asutuse vahelise lepinguga ja lepingut on vahepeal muudetud. Lepingut on muutnud needsamad osapooled, kes selle sõlmisid. Mul ei ole kommentaare, selle lepingu täimise üle rahandusminister järelevalvet ei tee.

16:07 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Rohkem küsimusi ei ole. Läbirääkimisteks tuleb kõnepulti Yana Toom, kes on arupärijate esindaja. Palun!

16:07 Yana Toom

Proua eesistuja! Austatud kolleegid ja hea minister! Mul on väga tugev *déjà vu* tunne. On väga imelik, et juba teine minister ei näe siin probleemi.

Ma lühidalt räägin, kuidas need asjad käivad. Esiteks, aastal 2004 tellis Sotsiaalministeerium ja andis ka välja täpselt samasuguse pealkirjaga juhendi "Lapse heaolu hindamise abivahend lastekaitsetöötajatele". See on siiani kasutusel, meie sotsiaaltöötajad teevad oma tööd selle järgi. Selle eest ministeerium maksis täpselt üheksa aastat tagasi. Nüüd on sellest mingi aeg möödas. Millegipärast on olemas üks MTÜ, mida Sotsiaalministeerium toetab aastast aastasse, toetuste kogusumma läheneb poolele miljonile eurole. Võrreldes teiste MTÜ-dega on see väga-väga suur raha. See on ainuke MTÜ, mis on Sotsiaalministeeriumi aktsepteeritav kolmanda sektori esindaja, sest ta pidevalt kiidab heaks kõikvõimalikud Sotsiaalministeeriumi initsiatiivid eri valdkondades. Niimoodi see asi välja näeb. Me võime muidugi teha näo, et kõik on korras. Minister Rõivas ütles siit puldist, et, austatud proua Toom, kui asjaolu, et üks lehekülge eestikeelset korrektuuri maksab 20 eurot, oleks meie sotsiaalvaldkonna kõige suurem probleem, siis oleks sotsiaalministri süda rahul. Aga ma väidan, et tegelikult see on väga suur probleem. Selle probleemi nimi on korruptsioon. Konkreetne summa ei ole tõepoolest väga suur, aga ma pean ütlema, et just täna tegin ma valmis järjekordse kirjaliku küsimuse härra Rõivasele. Vahepeal on teiste MTÜ-dega suheldes väga huvitavad faktid päevavalgele tulnud. Ma loodan, et ühel päeval me ikkagi näeme siin puldis ministrit, kes ütleb, et jah, meil on jama majas, meil on ametnikud, kes jagavad raha oma tuttavatele või, ma ei tea, naabritele, sõpradele või kellele iganes, ja sellele tuleb lõpp teha. Ma tegelikult usun, et ei praegune ega ka eelmine minister võib-olla pole sellest midagi teadnud. Aga ma väga palun, austatud valitsusliikmed, võtke see asi luubi alla! See on täielik korralagedus. Aitäh!

16:09 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Kõnesoove rohkem ei ole. Sulgen läbirääkimised. Kolmas arupärimine on ammendunud.

5. 16:10 Arupärimine pöördmaksustamise kohta (nr 361)

16:10 Aseesimees Laine Randjärv

Neljas päevakorrapunkt on Riigikogu liikmete Kalev Kallo, Olga Sõtniku, Jüri Ratase, Tarmo Tamme, Peeter Võsa, Valeri Korbi, Mihhail Stalnuhhini, Aivar Riisalu, Kadri Simsoni, Mailis Repsi, Ester Tuiksoo, Viktor Vassiljevi ja Aadu Musta 8. oktoobril 2013. aastal esitatud arupärimine pöördmaksustamise kohta. Arupärimine on esitatud rahandusminister Jürgen Ligile. Palun arupärijate nimel kõnetooli Kalev Kallo!

16:10 Kalev Kallo

Austatud eesistuja! Lugupeetud minister! Lugupeetud kolleegid! See arupärimine on mingil määral samasuunaline kui üle-eelmine, aga kuna esitajad on erinevad, siis võib tänasesse päevakorda sattumine olla täiesti juhuslik. Keskerakonna fraktsiooni ärgitas seda arupärimist esitama ettevõtjate pöördumine grupi fraktsiooni liikmete poole. Neil on mure, et ehitusmaterjalide turul – konkreetselt käis jutt ehitusarmatuurist – on väga palju kõrvalehiilimist käibemaksu tasumisest. Ausal armatuurmetalli müüjal on üsna raskeks läinud, sest käibemaksu mittemaksnud pakkujate armatuuri hulk on ületanud juba 50% ja see osakaal järjest suureneb.

Rahandusministeerium on seni suunanud oma tähelepanu sellele, et maksude optimeerimise võimalusi vähendada. Näiteks on eesmärk piirata sõiduautode ning nende tarbeks kaupade ja teenuste soetamisel sisendkäibemaksu mahaarvamist. Aga põhiline osa maksutulust jääb riigil saamata ikkagi robustsete maksupettuste tõttu. Üks selline võimalus on nn aheltehingud, mille puhul tekib võimalus sisendkäibemaks maha arvata. Samal ajal on tehingusse vahelülina kaasatud ka variisik, kellel tekib kohustus käibemaks riigile maksta, kuid see jäetakse kas deklareerimata või lihtsalt maksmata. Just seda skeemi väidetavalt kasutatakse väga palju imporditava ehitusarmatuuri puhul, mille aastane käibemaht on umbes 50 miljonit eurot. Kui arvestada, et juba rohkem kui pool kogusest toimetatakse riiki käibemaksupettusega, siis võib tegemist tõesti olla 5–8 miljoni kaotusega. (Kogu

käibemaksupettuse suurus arvatakse olevat üle 200 miljoni euro.) Vahest Rahandusministeeriumi nii väiksed summad ei huvita, aga arupärimine on esitatud ajendatuna sellest, et ettevõtjad, kes tahavad ausalt asja ajada, on mures. Seoses sellega on meil ministrile esitatud kolm küsimust. Aitäh!

16:13 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Ma palun kõnetooli rahandusminister Jürgen Ligi!

16:13 Rahandusminister Jürgen Ligi

Austatud arupärijad! Teiegi puudutate olulist probleemi. Suur osa vastusest on peidus minu esimeses vastuses esimesele arupärimisele. Kui sissejuhatuseks veel midagi öelda, siis arvan, et kui ettevõtjad osutavad maksuhaldusega seotud probleemile, siis erakonna kaudu asjale läheneda on natukene liiga kaudne viis. Soovitan ettepanekud ja viited võimalikult konkreetselt edasi anda. Olgu see adressaat maksuamet või rahandusminister. Ütleksin, et rahandusministri kaudu asja ajades osutub probleemi prioriteetsus suuremaks.

Jah, nendes valdkondades probleemid eksisteerivad. Esimene küsimus on teil käibemaksuseaduse ja vedelkütuse seaduse muutmise seaduse kohta, millega kehtestati pöördmaksustamine ka kulla käibe. Kuidas sellega on läinud? Sellega on läinud nii, nagu karta oli. Alguses oli kõik väga hästi, siis aga leiti selle vastu rohtu. Esialgu vähenes kullaäris käibemaksu tagastamine tasemelt 1 miljon eurot kuus tasemeni 0,2 miljonit. Poole aasta või pigem ütlesin, et aasta jooksul kasvas see endisele tasemele. Vahepeal saadi ilmselt reaalne võit, võideti mitu miljonit eurot, aga siis juhtus see, mis pöördmaksustamise puhul mure on. Pikaajaline mõju jäi olemata, sest sellisel puhul hakatakse tegelema pöördmaksustamisele mittekuuluvate kaupade ja teenustega ning petturid liiguvad edasi teistesse sektoritesse. Igal juhul on tegemist erandiga, üldreeglina tuleb niisugust lahendit igal konkreetsel juhul hästi kaaluda.

Meil on olnud läbikukkumisi, näiteks puidu vallas, kus lootsime kümmekond aastat tagasi hea tulemuse saada, aga saime vastupidise tulemuse. Me loobusime sellest regulatsioonist. Kinnisvara ja vanametalli sektoris toimib see korralikult, aga sellega kaasnevad administratiivkulud ja kaabakatele tulevad pähe uued mõtted.

Teine küsimus käib selle kohta, et 1. aprillil 2011 jõustus Soomes käibemaksuseaduse muudatus, mis kehtestas pöördmaksustamise ehitusteenuste osutamisel. Milline on Soome kogemus? Kas võiksime selle üle võtta? Ei võiks. Maksuobjekti määratlemisega on probleeme ka Soomes. Oleme nendega suhelnud. Ehitussektoris on Euroopa Liidus 11 riiki, kes on selle regulatsiooni kehtestanud, enamik ei ole seda teinud. Igatahes me analüüsime seda, vaatame, kas meil kujuneb positiivsem arvamus kui Euroopa Liidus keskmiselt. Aasta lõpuks me saame seda teada – üks analüüs selle kohta valmib just nimelt aasta lõpuks. Esialgu ei ole veel plaani seda muuta, aga valdkond on erilise luubi all.

Kolmandas küsimuses viitate, et pöördmaksustamise kohta käivas direktiivis ei kuulu sinna ritta näiteks metsandus ning kütusevaldkond, mis Eestis on peavalu allikas. Kas minu hinnangul tuleks käibemaksudirektiivis laiendada pöördmaksustamise kasutamist ning millised on praegused seisukohad Euroopas selles küsimuses?

Jah, see on peavalu allikas. Aga nagu sai öeldud, selliseid muudatusi kaalutakse väga tõsiselt. Neid kehtestatakse ajutisena, teades, et efekt ei püsi kaua ning tõenäoliselt on regulatsioon administratiivselt kulukas ja ajendab maksupettuseid uusi lahendusi välja mõtlema, teistsuguseid valikuid tegema.

Tänavu juulis me muutsime Euroopa Liidu käibemaksudirektiivi, laiendades pöördmaksustamisega lubatud kaupade nimekirja. See tähtaeg on piiratud 2018. aasta lõpuga. Nimekirja lisati näiteks sellised kaubad nagu mobiiltelefonid, arvutid, teravili, toormetallid ja metallist pooltooted. Kui tahta pöördmaksustamist veel laiemalt rakendada, siis võib selleks erandina loa saamiseks pöörduda Euroopa Komisjoni poole. Väga veenvaid põhjusi ma selleks praegu ei tunneta. Ka on teada, et neid erandeid hea meelega ei tehta. Juulis võeti nõukogus vastu muudatus, millega kehtestati käibemaksupettustevastane kiirreageerimismehhanism, mis võimaldab operatiivselt reageerida suuremahulistele ja ootamatutele pettustele ka siis, kui konkreetne kauba- või teenusekategooria selles nimekirjas ei ole. Tolle mehhanismi kohaselt annab Euroopa Komisjon ühe-kahe kuu jooksul pärast liikmesriigilt taotluse saamist pöördmaksustamiseks esialgse loa.

16:19 Aseesimees Laine Randjärv

Suur tänu! Läheme küsimuste juurde. Palun, Kalev Kallo!

16:20 Kalev Kallo

Aitäh, austatud eesistuja! Lugupeetud minister! Selgitan seda, miks pöörduti Riigikogu liikmete poole. Asjaosalised kinnitasid, et nad on korduvalt pidanud Maksu- ja Tolliameti töötajatega väga asjalikke nõupidamisi ning püüdnud probleemi teadvustada. Ning mitte täna ega eile, vaid juba aasta tagasi. Aga kuna mingit muudatust pole järgnenud, pöördutigi Riigikogu liikmete poole. Aga ministri poole, jah, nad tõesti ei ole pöördunud. Neil oligi küsimus, et armatuurmetalli äris käibemaksupettus aina kasvab, nemad püüavad ausalt asja ajada, aga jäävad nõrgema rolli. Mis nad nüüd peaksid tegema. Milline siis oleks vastus ettevõtjatele? Kas nii, et tehke samuti kui teised, või mis saab edasi?

16:21 Rahandusminister Jürgen Ligi

Tegelikult ma oma sissejuhatuses pidasingi silmas seda, et kui tehtaks seaduses muudatus, siis see ei pruugiks olla tulemuslik. Meil on kogemusi nii varasematest kui ka praegustest pöördmaksustamistest piisavalt, me ei rutta kohe seadust muutma. Aga kui tõesti on selle valdkonna ettevõtjad kindlalt veendunud, et konkurendid petavad, siis oleks arukas pöörduda otse ministri poole. See võib anda tulemusi. Ma arvan, et nii mõnigi firma on saanud maksukontrolli kaela ja maksuotsuse just seetõttu, et on tema pettusele viidatud, näiteks kütusesektoris. Minul on seda juhtunud. Lõpuks oleme ka seaduse ära muutnud, millest on olnud suur abi. Samas see ei tähenda, et võitlus maksupettustega kohe lõpeb. Aga jah, oodatud on signaalid, konkreetset vihjamised, juhul kui ikka on nii, nagu te ütlete – ja ka minu teada tõesti on –, et armatuurraua äris on tegemist ebaausa konkurentsiga. Ainult et siis tuleks neid konkurente ka nimetada. Tuletan veel meelde, et need meetmed tegelikult kuuluvad süstemaatilise lahenduse hulka. Riigisiseste tehingute puhul aitab pettust piirata kindlasti elektrooniline lisa, piiriüleste puhul pikem kontrolliaeg.

16:23 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Palun, kolleeg Jüri Ratas!

16:23 Jüri Ratas

Aitäh, austatud istungi juhataja! Hea minister! Ma jätkan mõnes mõttes Kalev Kallo küsimust. Ka mina olen kuulnud probleemidest selles sektoris ja täpselt samas valdkonnas, mille kohta ta küsis. Mina esitan teile kaheosalise küsimuse. Kas teil on olnud seda sektorit puudutavatel teemadel arutelusid Maksu- ja Tolliametiga ning kas me ei võiks pöördmaksustamist analüüsida ka natuke laiemalt, hõlmates kogu ehitussektorit, mitte ainult armatuurraua äri, nagu tõi välja Kalev Kallo? Kui suur ehitussektoriga seotud maksuauk eelarves tekib? Kui ulatuslik probleem see teie arvates on, kui vaadata ehitussektorit tervikuna?

16:24 Rahandusminister Jürgen Ligi

Ma natuke vastasin sellele. Siin toodi Soomet eeskujuks, aga Soome kogemus ei ole läbinisti positiivne. Seal tekivad ikkagi need ette arvatud probleemid, mis täpselt on maksuobjekt, kuhu me pettust surume. Aga meie meetmed on praegu süstemaatilised. Järgmisel aastal jõustuvad regulatsioonid peaksid olema efektiivsed ja ka ehitussektoris asjade seisu parandama. Meil on olemas maksupettustealane komisjon ja ma ei saa öelda, et pettused ehitussektoris on seal ekstrateema olnud. Praegune maksuameti peadirektor jagab oma mõtteid väga energiliselt. Tema viimaste päevade mõtted on puudutanud kütuseid ja autosid. Eks te loe selle kohta ka meediast. Aga ühel hetkel on fookus rohkem suunatud ühele sektorile, mingil hetkel vastavalt olukorrale jälle teisele. Aitäh!

16:25 Aseesimees Laine Randjärv

Aitäh! Rohkem küsimusi ettekandjale ei ole. Kas soovitakse avada läbirääkimisi? Kõnesoove ei ole. Päevakorrapunkt on ammendunud.

6. 16:26 Vaba mikrofon

16:26 Aseesimees Laine Randjärv

Peale haamrilööki on võimalik registreeruda sõnavõtuks vaba mikrofoni voorus. Kõnesoove ei ole. Mul on hea meel teid kõiki tänada koosveedetud aja eest! Soovin kena õhtu jätku! Istung on lõppenud. Kohtumiseni homme!

Istungi lõpp kell 16.26.